

REPUBLIKA SRBIJA

Visoka poslovna škola
strukovnih studija

Leskovac, Vlade Jovanovića br. 8

Tel. 016/254-961

faks: 016/242-536



PITANJA IZ GEOGRAFIJE ZA PRIPREMU PRIJEMNOG ISPITA

1. Geografija je nauka koja se sastoji iz tri podsistema:
 - a) ekonomska, politička i socijalna geografija
 - b) fizička, društvena i regionalna geografija**
 - c) geografija stanovništva, geografija naselja i industrijska geografija

2. Društvena geografija se deli na:
 - a) opštu, regionalnu i sistematske discipline**
 - b) opštu i posebnu geografiju
 - c) geografiju stanovništva i turističku geografiju

3. Šta je predmet društvene geografije?
 - a) Izučavanje strukture, razmeštaja i teritorijalne organizacije stanovništva i naselja
 - b) Organizacija i funkcionisanje ljudskog društva u geografskom prostoru**
 - c) Izučavanje teritorijalnog razmeštaja industrijske proizvodnje i specifičnih osobnosti razvoja industrije

4. Metod koji se najčešće koristi u analizi problema definisanih predmetom proučavanja geografije i bez koga se geografija ne može zamisliti je:
 - a) kartografski metod
 - b) geografski metod**
 - c) uporedni metod

5. Šta je zadatak društvene geografije?
 - a) Zadatak društvene geografije je da naučno objasni kako ljudsko društvo funkcioniše u prostoru
 - b) Zadatak društvene geografije je izučavanje strukture i razmeštaja stanovništva i naselja
 - c) Zadatak društvene geografije je da utvrdi elemente koji čine društveno-geografski sistem**

6. Šta je cilj društvene geografije?
- Cilj društvene geografije je da naučno objasni kako je ljudsko društvo organizovano i kako funkcioniše u prostoru**
 - Cilj društvene geografije je da naučno objasni strukturu i razmeštaj stanovništva
 - Cilj društvene geografije je da utvrdi elemente društveno geografskog sistema
7. Šta izučava turistička geografija?
- Turistička geografija izučava turističku delatnost ljudi, turističke resurse, turističke regione, kao i pitanja unutrašnjeg i međunarodnog turizma**
 - Turistička geografija izučava teritorijalnu strukturu saobraćaja i obim prevoza robe i putnika
 - Turistička geografija izučava teritorijalne razlike potreba stanovništva i teritorijalnu organizaciju usluga
8. U koja tri podsistema se grupišu discipline društvene geografije?
- Ekonomska, socijalna i politička geografija**
 - Geografija stanovništva, turistička geografija i politička geografija
 - Geografija usluga, turistička geografija i politička geografija
9. Šta proučava ekonomska geografija?
- Ekonomska geografija izučava teritorijalne razlike potreba stanovništva za uslugama
 - Ekonomska geografija izučava teritorijalni razmeštaj inudstrijske proizvodnje
 - Ekonomska geografija izučava zakonitosti, uslove i specifičnosti teritorijalnog razmeštaja materijalne proizvodnje**
10. Ekonomska geografija se deli na:
- opštu i regionalnu
 - teorijsku, opštu i regionalnu**
 - opštu i posebnu
11. Teorijska ekonomska geografija se bavi:
- proučavanjem razmeštaja proizvodnje u svetskim razmerama
 - izučavanjem razmeštaja proizvodnje u okviru određenih prostornih celina
 - teorijsko-metodološkim problemima discipline**
12. Opšta ekonomska geografija se bavi:
- proučavanjem razmeštaja proizvodnje u svetskim razmerama**
 - teorijsko-metodološkim problemima discipline
 - izučavanjem razmeštaja proizvodnje u okviru određenih prostornih celina

13. Regionalna ekonomska geografija se bavi:
- a) **izučavanjem razmeštaja proizvodnje u okviru određenih prostornih celina**
 - b) proučavanjem razmeštaja proizvodnje u svetskim razmerama
 - c) teorijsko-metodološkim problemima discipline
14. Industrijska, saobraćajna, agrarna i turistička geografija se izdvajaju u okviru:
- a) teorijske ekonomske geografije
 - b) **opšte ekonomske geografije**
 - c) regionalne ekonomske geografije
15. Šta proučava politička geografija?
- a) Politička geografija izučava regionalne celine kao prostorne komplekse ili sisteme
 - b) Politička geografija izučava strukturu i razmeštaj stanovništva i industrijske proizvodnje
 - c) **Politička geografija proučava teritorijalni razmeštaj političkih snaga u vezi sa društveno-ekonomskim, istorijskim, političkim i prirodnim karakteristikama razvoja u svetu, na nivou država i na nivou specifičnih teritorija**
16. Srbija se odlikuje:
- a) **povoljnim geografskim i turističkim položajem**
 - b) nepovoljnim geografskim i turističkim položajem
 - c) povoljnim geografskim i nepovoljnim turističkim položajem
17. Turističke vrednosti su:
- a) objekti i događaji u društvu koji se javljaju kao osnovni pokretači ljudi na kraća i duža putovanja
 - b) **objekti, pojave, procesi i događaji u prirodi i društvu koji se javljaju kao osnovni pokretači ljudi na kraća i duža putovanja**
 - c) pojave i procesi u prirodi koji se javljaju kao osnovni pokretači ljudi na kraća i duža putovanja
18. Kako se dele turističke vrednosti, prema načinu postanka?
- a) Turističke vrednosti se, prema načinu postanka, dele na samostalne i komplementarne
 - b) **Turističke vrednosti se, prema načinu postanka, dele na prirodne i antropogene**
 - c) Turističke vrednosti se, prema načinu postanka, dele na monovalentne i polivalentne

19. Šta su prirodne turističke vrednosti?
- a) **Prirodne turističke vrednosti su prirodni objekti, pojave i procesi koji imaju manju ili veću turističku privlačnost**
 - b) Prirodne turističke vrednosti su planine i nizije koje imaju manju ili veću turističku privlačnost
 - c) Prirodne turističke vrednosti su pojave i izgradjeni objekti koji imaju manju ili veću turističku privlačnost
20. Turističke vrednosti koje imaju samo jedno svojstvo privlačnosti nazivamo:
- a) **monovalentnim turističkim vrednostima**
 - b) polivalentnim turističkim vrednostima
 - c) komplementarnim turističkim vrednostima
21. U prirodne turističke vrednosti ubrajaju se:
- a) klimatske i hidrografske turističke vrednosti
 - b) geomorfološke i hidrografske turističke vrednosti
 - c) **geomorfološke, klimatske, hidrografske turističke vrednosti i biljni i životinjski svet**
22. U geomorfološke turističke vrednosti ubrajaju se:
- a) **planine, vulkani, klisure, kanjoni, obale Svetskog mora, ostrva i pećine**
 - b) planine, vulkani, reke i jezera
 - c) planine, vulkani, klisure, kanjoni, pećine i jezera
23. Najveći turistički značaj od svih geomorfoloških turističkih resursa imaju:
- a) kanjoni
 - b) **planine**
 - c) vulkani
24. Planine se prema visini dele na:
- a) **niske (do 1000 m n.v.), srednje (od 1000-2000 m n.v.) i visoke (preko 2000 m n.v.)**
 - b) niske (do 1000 m n.v.) i visoke (preko 2000 m n.v.)
 - c) niske (do 500 m n.v.), srednje (od 500-1000 m n.v.) i visoke (preko 1000 m n.v.)
25. Prema načinu nastanka i izgledu planine se dele na:
- a) **venačne i gromadne planine**
 - b) izletničke i zdravstveno-lečilišne planine
 - c) kulturno-manifestacione i vikendaške planine

26. Šta spada u podzemne kraške oblike reljefa?
- U podzemne kraške oblike reljefa spadaju pećine i uvale
 - U podzemne kraške oblike reljefa spadaju jame i kraška polja
 - U podzemne kraške oblike reljefa spadaju pećine i jame**
27. Koja je najposećenija pećina u Srbiji?
- Pećina Ceremošnja
 - Resavska pećina**
 - Rajkova pećina
28. Šta su klisure?
- Klisure su rečne doline koje imaju usko dno i blage strane
 - Klisure su rečne doline koje su, po pravilu, široke i lako prohodne
 - Klisure su rečne doline koje imaju usko dno i strme strane**
29. Šta su kanjoni?
- Kanjoni su plitke rečne doline strmih strana
 - Kanjoni su rečne doline uskog dna i gotovo vertikalnih strana**
 - Kanjoni su široke rečne doline blagih strana
30. Najpoznatija i turistički najprivlačnija klisura u našoj zemlji je:
- Ovčarsko – kablarska klisura
 - Sićevačka klisura
 - Djerdapska klisura**
31. Najveći kanjon u Evropi je:
- kanjon Sutjeske
 - kanjon Tare**
 - kanjon Morače
32. Šta su klifovi?
- Strme stenovite obale mora**
 - Niske peskovito-šljunkovite obale mora
 - Rečna ostrva
33. Šta se podrazumeva pod klimom?
- Pod klimom se podrazumeva trenutno stanje meteoroloških uslova
 - Pod klimom se podrazumeva srednja vrednost meteoroloških uslova, praćenih u dužem vremenskom intervalu od deset godina**
 - Pod klimom se podrazumeva srednja vrednost meteoroloških uslova, praćenih tokom jedne godine

34. Koji se klimatski pojasevi izdvajaju u svetu?
- Jedan ekvatorijalni, dva umerena i dva polarna klimatska pojasa
 - Jedan ekvatorijalni, dva tropska, dva suptropska, dva umerena, dva subpolarna i dva polarna klimatska pojasa**
 - Jedan ekvatorijalni, dva tropska, dva umerena i dva polarna klimatska pojasa
35. Temperatura vazduha, vazdušni pritisak, valžnost vazduha, vetrovi, padavine i trajanje sunčevog sjaja su:
- elementi klime**
 - hidrološki elementi
 - biogeografski elementi
36. Šta je globalno zagrevanje?
- Globalno zagrevanje predstavlja povećanje količine padavina
 - Globalno zagrevanje predstavlja povećanje prosečne temperature na površini Zemlje, što je, u velikoj meri, posledica efekta "staklene bašte"**
 - Globalno zagrevanje predstavlja povećanje nivoa i temperature mora
37. Na kopnu se vode javljaju u sledećim oblicima:
- kao podzemne vode, reke i jezera
 - kao podzemne vode, reke, jezera i lednici**
 - kao reke i jezera
38. Najizrazitiji predstavnik površinskih kopnenih voda jesu:
- jezera
 - lednici
 - reke**
39. Najveća domaća reka je:
- Južna Morava
 - Zapadna Morava
 - Velika Morava**
40. Prema poreklu basena jezera se dele na:
- prirodna i veštačka**
 - jezera rečnog, kraškog porekla i veštačka jezera
 - jezera tektonskog i vulkanskog porekla

41. Veštačko jezero sa najveći prometom turista u Srbiji je:
- a) Vlasinsko jezero
 - b) Djerdapsko jezero**
 - c) Borsko jezero
42. Kako se, prema temperaturi vode, dele termomineralni izvori?
- a) Termomineralni izvori se, prema temperaturi vode, dele na hladne, hipotermalne, homeotermalne i hipertermalne izvore**
 - b) Termomineralni izvori se, prema temperaturi vode, dele na hladne i hipertermalne izvore
 - c) Termomineralni izvori se, prema temperaturi vode, dele na hladne i tople izvore
43. Banja sa najvišom temperaturom vode u Srbiji je:
- a) Jošanička banja
 - b) Sijarinska banja
 - c) Vranjska banja**
44. Najposećenija banja i simbol banjskog turizma u Srbiji je:
- a) Soko banja
 - b) Vrnjačka banja**
 - c) Banja Koviljača
45. Najprostraniji nacionalni park u Srbiji je:
- a) Nacionalni park Kopaonik
 - b) Nacionalni park Djerdap**
 - c) Nacionalni park Fruška gora
46. Koji od navedenih lokaliteta na teritoriji Srbije se nalaze na UNESCO-voj listi svetske kulturne baštine?
- a) Studenica, stari grad Ras sa Sopoćanima, Pećka patrijaršija, Dečani, Bogorodica Ljeviška i Feliks Romuliana**
 - b) Žiča, Pećka patrijaršija, Lepenski vir i Feliks Romuliana
 - c) Sopoćani, Dečani, Lepenski vir i Feliks Romuliana
47. Šta je ekumena?
- a) Ekumena je nenaseljeni deo zemljine površine
 - b) Ekumena je naseljeni deo zemljine površine**
 - c) Ekumena je površinski deo litosfere

48. Najveća koncentracija stanovništva, u odnosu na nadmorsku visinu je u:
- brežuljkasto-brdovitim područjima (200-500 m n.v.)
 - ravničarskim područjima (0-200 m n.v.)**
 - u područjima koja se nalaze na 500-1000 m n.v.
49. Šta predstavlja gustina naseljenosti?
- Gustina naseljenosti predstavlja broj stanovnika na jedinicu površine (m^2)
 - Gustina naseljenosti predstavlja broj stanovnika na jedinicu obradive površine
 - Gustina naseljenosti predstavlja broj stanovnika na 1 kvadratnom kilometru površine**
50. Šta predstavlja natalitet?
- Broj stanovnika na jedinicu površine (km^2)
 - Broj rođenih na 1000 stanovnika izražen u promilima**
 - Broj umrlih na 1000 stanovnika izražen u promilima
51. Šta predstavlja mortalitet?
- Broj rođenih na 1000 stanovnika izražen u promilima
 - Broj stanovnika na jedinicu površine (km^2)
 - Broj umrlih na 1000 stanovnika izražen u promilima**
52. Prirodni priraštaj predstavlja:
- odnos nataliteta i vitaliteta
 - razliku između broja rođenih i umrlih lica u odnosu prema ukupnom broju stanovnika**
 - odnos vitaliteta i mortaliteta
53. Visok prirodni priraštaj je karakterističan za:
- nerazvijene zemlje**
 - zemlje u razvoju
 - razvijene zemlje
54. Ekonomska struktura stanovništva predstavlja:
- odnos izdržavanog i radno sposobnog stanovništva
 - odnos stanovništva zaposlenog u industriji i ukupnog radno sposobnog stanovništva
 - podelu stanovništva po privrednim delatnostima i stepenu stručnog obrazovanja**

55. Kada je starosna struktura stanovništva u pitanju, možemo izdvojiti sledeće starosne grupe:
- a) **mlado (do 19 godina), sredovečno (od 20 do 59 godina) i staro stanovništvo (preko 60 godina)**
 - b) mlado (do 25 godina), sredovečno (od 26 do 59 godina) i staro stanovništvo (preko 60 godina)
 - c) mlado (do 19 godina), sredovečno (od 20 do 55 godina) i staro stanovništvo (preko 56 godina)
56. Neravnomeran razmeštaj stanovništva se ogleda u:
- a) različitom broju stanovnika po kontinentima i ujednačenoj koncentraciji stanovništva na jedinicu površine
 - b) **različitom broju stanovnika po kontinentima i krajnje neujednačenoj koncentraciji stanovnika na jedinicu površine**
 - c) ujednačenom broju stanovnika po kontinentima i neujednačenoj koncentraciji stanovnika na jedinicu površine
57. “Demografska eksplozija” predstavlja:
- a) **ubrzeni rast broja stanovnika**
 - b) naglo smanjenje broja stanovnika
 - c) postepeno smanjenje broja stanovnika
58. Visok stepen zastupljenosti mladog stanovništva karakterističan je za:
- a) zemlje sa niskom stopom prirodnog priraštaja
 - b) **zemlje sa visokom stopom prirodnog priraštaja**
 - c) razvijene zemlje
59. Agrarna gustina naseljenosti predstavlja:
- a) odnos izmedju ukupnog poljoprivrednog stanovništva i površine seoskog atara
 - b) **odnos izmedju ukupnog poljoprivrednog stanovništva i jedinice poljoprivredne površine**
 - c) odnos izmedju ukupnog broja stanovnika i jedinice poljoprivredne površine
60. Proces iseljavanja stanovništva, koji dovodi do smanjenja broja stanovnika naziva se:
- a) migracija
 - b) **emigracija**
 - c) imigracija

61. Proces doseljavanja stanovništva naziva se:
- a) migracija
 - b) emigracija
 - c) **imigracija**
62. Sva kretanja stanovništva zajedničkim imenom se nazivaju:
- a) putovanja
 - b) **migracije**
 - c) emigracije
63. Prema obliku vladavine države mogu biti:
- a) unitarne i federativne
 - b) **monarhije i republike**
 - c) monarhije i federativne
64. Po uređenju države mogu da budu:
- a) monarhije i unitarne (jedinstvene)
 - b) republike i federativne (složene)
 - c) **unitarne (jedinstvene) i složene (federativne)**
65. Političko-geografski elementi države su:
- a) geografski položaj, društveno-političko uređenje i jezik
 - b) granice, glavni grad i kultura
 - c) **geografski položaj, teritorija, granice, društveno-političko uređenje i glavni grad**
66. Fizičko-geografski položaj pokazuje:
- a) položaj u odnosu na susedne zemlje
 - b) **položaj države u odnosu na reljef, klimu, hidrografiju, biljni svet, mineralna bogatstva**
 - c) položaj koji ukazuje na to da li se država nalazi u razvijenom ili nerazvijenom regionu sveta
67. Ekonomsko-geografski položaj pokazuje:
- a) **da li se država nalazi u razvijenom ili nerazvijenom regionu sveta, da li preko njene teritorije prolaze važne saobraćajnice, da li raspolaže vlastitim izvorima energije, sirovina, hrane**
 - b) položaj države u odnosu na reljef i klimu
 - c) položaj države u odnosu na zemlje sa sličnim ili drugačijim društvenim uređenjem

68. Političko-geografski položaj podrazumeva:

- a) položaj u odnosu na polove visoke razvijenosti
- b) položaj u odnosu na nerazvijene regione u svetu
- c) **položaj u odnosu na susedne zemlje, u odnosu na zemlje sa sličnim ili drugačijim društvenim uredjenjem, u odnosu na svetske centre ekonomske i političke moći**

69. Prednosti drumskog (automobilskog i autobusnog) saobraćaja su:

- a) laka pokretljivost, široke mogućnosti izbora pravca kretanja i mesta zaustavljanja i zavisnost od vremenskih uslova
- b) **laka pokretljivost, široke mogućnosti izbora pravca kretanja, mogućnost upoznavanja prostora u tranzitu**
- c) mogućnost masovnog prevoza, upoznavanja prostora u tranzitu i lako informisanje za vreme putovanja

70. Nedostaci drumskog (automobilskog i autobusnog) saobraćaja su:

- a) **velika zavisnost od vremenskih uslova, relativno mala bezbednost na putevima, skupa izgradnja i održavanje puteva**
- b) fiksne linije kretanja, fiksne stanice zadržavanja, nedostatak parking prostora u turističkim mestima
- c) nedostatak parking prostora i potreba presedanja u toku putovanja

71. Prednosti železničkog saobraćaja se ogledaju u:

- a) lakoj pokretljivosti, mogućnosti masovnog prevoza, usaglašenom redu vožnje sa drugim vrstama saobraćaja
- b) **mogućnostima masovnog prevoza, maloj zavisnosti od vremenskih uslova, stalnom povećanju udobnosti i sigurnosti i zadovoljavajućem izboru vozova**
- c) usaglašenom redu vožnje sa drugim vrstama saobraćaja, zadovoljavajućem izboru vozova i zadovoljavajućem izboru pravaca putovanja

72. Nedostaci železničkog saobraćaja se ogledaju u:

- a) velikoj zavisnosti od vremenskih uslova i visokim cenama
- b) relativno maloj bezbednosti i potrebi presedanja u toku putovanja
- c) **fiksni linijama kretanja, fiksnim stanicama zadržavanja, neusaglašenom redu vožnje sa ostalim vrstama saobraćaja i potrebi presedanja u toku putovanja**

73. Prednosti vazdušnog saobraćaja su:

- a) velika brzina, nezadovoljavajući komfor i maksimalna brzina po predjenom kilometru
- b) velika brzina, zadovoljavajući komfor i maksimalna brzina po predjenom kilometru**
- c) široka mogućnost izbora mesta zaustavljanja i mogućnost upoznavanja prostora u tranzitu

74. Nedostaci vazdušnog saobraćaja su:

- a) velika zavisnost od vremenskih uslova i visoke cene**
- b) potreba presedanja u toku putovanja i minimalna bezbednost po predjenom kilometru
- c) visoke cene i nezadovoljavajući komfor

75. Vodeni saobraćaj u Srbiji, u pogledu razvijenosti:

- a) zaostaje za ostalim vrstama saobraćaja**
- b) ne zaostaje za ostalim vrstama saobraćaja
- c) podjednako je razvijen kao i ostale vrste saobraćaja

76. Najrazvijeniji vidovi turizma u našoj zemlji su:

- a) banjski i planinski turizam**
- b) planinski i seoski turizam
- c) banjski i nautički turizam

77. Šta se podrazumeva pod pojmom turistička valorizacija?

- a) Pod pojmom turistička valorizacija se podrazumeva ocena prirodnih i antropogenih vrednosti od značaja za razvoj turizma u jednom mestu, regiji ili zemlji kao celini**
- b) Pod pojmom turistička valorizacija se podrazumeva ocena postojeće i stvaranje nove vrednosti
- c) Pod pojmom turistička valorizacija se podrazumeva ocena prirodnih i antropogenih vrednosti za razvoj nekog mesta, regije ili zemlje kao celine

78. Turistička valorizacija antropogenih turističkih vrednosti je:

- a) složeniija od turističke valorizacije prirodnih turističkih vrednosti
- b) jednostavnija od turističke valorizacije prirodnih turističkih vrednosti**
- c) podjednako zahtevna kao i turistička valorizacija prirodnih turističkih vrednosti

79. Turistička valorizacija prirodnih i antropogenih vrednosti se:

- a) može izjednačiti sa ekonomskom valorizacijom
- b) ne sme u potpunosti izjednačiti sa ekonomskom valorizacijom**
- c) u potpunosti izjednačava sa ekonomskom valorizacijom

80. Parcijalna turistička valorizacija predstavlja:

- a) ocenu vrednosti pojedinih komponenti turističkog potencijala**
- b) ocenu vrednosti svih prirodnih i antropogenih resursa koji su od značaja za razvoj turizma
- c) ocenu vrednosti samo antropogenih turističkih resursa